

**Masku
Louhisaaren kartanolinna
puutarhan arkeologinen valvonta 2016**

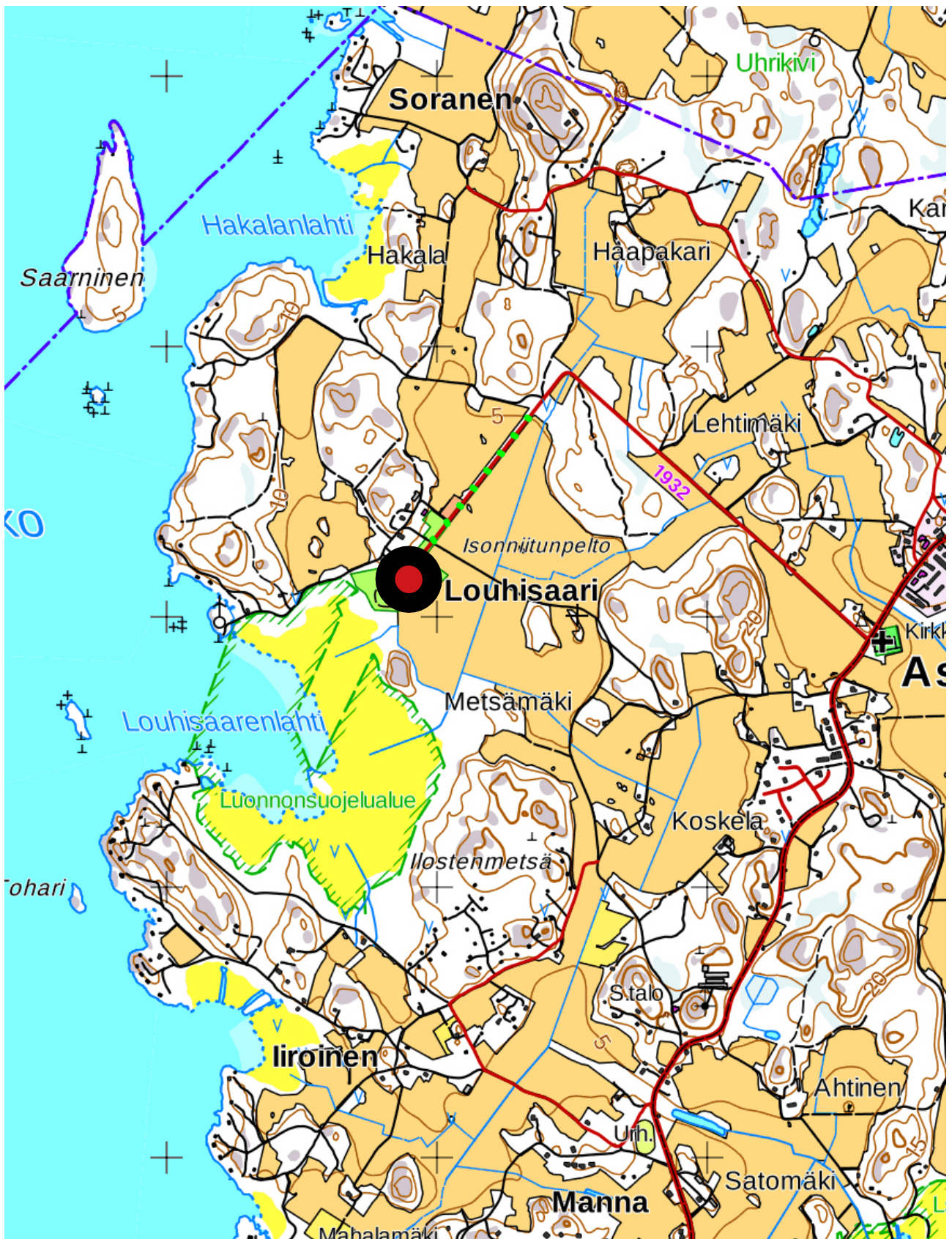
touko-kesäkuu 2016
FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

Tiivistelmä

Louhisaaren kartanolinnan puutarhan ja itäisen siipirakennuksen alueella tehtiin putkikaivantotöiden ja puutarhaa rajaavan riista-aidan kaivutöiden arkeologista valvontaa. Esiin ei tullut aikaisemmin tuntemattomia muinaisjäännöksiä.

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi:	Louhisaaren kartano (MV 1000006472)
Kunta:	Masku
Koordinaatit	P (ETRS-TM35FIN): 6726172 I (ETRS-TM35FIN): 216829
Kohteen laji:	Kartanon puutarha ja itäinen siipirakennus
Ajoitus:	1500-1900 -luku
Tutkimuksen laatu	Arkeologinen valvonta
Tutkimuslupa	MV/45/05.04.01.02/2016
Tutkimuslaitos:	Muuritutkimus ky
Tutkimuksen tekijä:	FT Kari Uotila
Kenttätöaika:	19.5.-30.6.2016
Rahoittaja:	Senaattikiinteistöt
Alkuperäinen raportti:	Museovirasto, tilaaja, Turun Museokeskus
Raportin laajuus:	12 s.

Karttakuva 1. Yleiskartta.

Sisällys

Tiivistelmä	2
Arkisto - ja rekisteritiedot	3
Karttakuva 1. Yleiskartta	4
Sisällys	5
Karttakuva 2. Valvotut kaivannot	6
Raportti	7
1. Putkikaivannot	7
2. Riista-aidat	7
3. Leikkimökki	8
4. Itäisen siipirakennuksen kellarikerros	8
Yhteenveto	8
Karttakuva 3. Lounainen riista-aita	10
Kuvat MuTu116010:1-3	11

30.10.2016
FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky
Suovillankatu 3 20780 Kaarina
www.muuritutkimus.com

Masku
Louhisaaren kartanolinnan puutarha
Arkeologinen valvonta 2016

Keväällä 2016 toteutettiin Louhisaaren kartanon puutarha-alueella useita erilaisia maankaivutöitä, jotka valvottiin arkeologisesti. Kenttätyöt painottuivat toukokuulle ja osatöistä tehtiin kesän 2016 aikana. Arkeologisesta valvonnasta ja dokumentoinnista vastasi Muuritutkimus ky:n puolesta FT Kari Uotila ja apulaistutkijana toimi HuK Janne Haarala.

Eri rakennustöiden tilaajana oli Senaattikiinteistöt ja pääurakoitsijana Rakennusliike Lainio & Laivoranta, josta vastaavana mestarina toimi Tommi Vilkanen. Hankkeen kokonaisuunnittelusta vastasi arkkitehti Merja Nieminen. Rakentamisen detaljit (uudet sähkö- ja muut putkilinjat) on dokumentoitu rakentamisen arkistoinnin yhteydessä.

Kenttätutkimukset suoritettiin useassa eri vaiheessa kevään ja kesän 2016 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa tehtiin koekuopitus tulevien rakennustöiden linjauksille. Rakennustyövaiheessa töitä valvottiin työmaan kanssa sovittuina kaivauspäivinä ja sen lisäksi profiilit tarkistettiin säännöllisesti. Aitaloppien pohjat tehtiin poraamalla (kaivannon halkaisija n. 30 cm) ja porausvaiheen valvonnan lisäksi dokumentoitiin syntyneet kuopat ja tarkastettiin maa-aines. Siipirakennuksen kellarikerroksessa suunniteltiin uusien linjojen vienti yhdessä sähkösuunnittelijan kanssa.

1. Putkikaivannot

Louhisaaren itäisen siipirakennuksen kellarikerroksesta tehtiin sähkövienti puutarhassa olleeseen kaivoon. Tässä yhteydessä kaivettiin jo aikaisemmin sekoittuneisiin puistokäytäviin matala sähköjohto, jonka kaivutyön yhteydessä ei havaittu muinaisjäänöksiä.

Puiston varastorakennuksen vierelle tehtiin uusi porakaivo, jonka paikalle tehtiin ennakkoon koekuopitus. Paikalla oli puistoon liittyvä täyttökerroksen alla savi n. 15-20 cm:n syvyydellä.

Puutarhan läpi kohti koillista suunniteltua vesijohtokaivantoa ei toteutettu vuonna 2016.

2. Riista-aidat

Puutarhan ympärille tehtiin vuonna 2016 riista-aita. Arkeologiselta kannalta merkittävin oli lounainen osa. Sen aitaloppien paikat tutkittiin joko etukäteen koetutkimuksin tai valvottiin rakentamisvaiheessa. Tolppien perustukset ulottuivat maan pinnan alle n. 60-70 cm.

Kaakkoisessa osassa aluetta ne ulottuivat luontaiseen savimaahan asti, joka oli 50-60 cm:n syvyydellä. Keskiosassa paalukuopissa oli lähinnä puutarhaan liittyvää sekoittunutta multamaa - ja savikerrosta n. 60-70 cm:n syvyyteen.

Lähellä itäistä siipirakennusta paalukuopissa oli multamaa- ja laastisekoitekerroksia. Osa kerroksista jäi myös paalujen kaivussyvyyden alapuolelle. Siipirakennuksen edustan maa-aines poikkesi selvästi muusta puutarhasta, mutta sielläkin kerrokset olivat sekoittuneet.

Neljännessä paalukuopassa pohjoisen hiekkapolun reunassa oli 30-40 cm:n syvyisen multamaakerroksen alla selvä laasti- ja tiilimurskakerros, jossa laasti oli tiivistä. Kuoppaa laajennettiin rakennustyön aikana n. 30 x 60 cm. Laasti ei kuitenkaan muodostanut kuopassa yhtenäistä rakennetta, vaan oli purkumassan kaltaista. 50-60 cm:n syvyydessä oli vaalea hiekkakerros, jossa oli joukossa laastia ja tiilimurskaa. Savikerros tuli paikoitellen esiin 70 cm:n syvyydeltä.

Puutarhan läpi lounas-koillinen -suunnassa kulkevan puistokäytävän läpi kaivettiin porttirakenteen perustuskuoppa. Käytävässä oli useita päällekkäisiä hiekkakerroksia, mutta ei selviä puutarhapolkurakenteita, kuten kiveystä.

Aidan pohjoisessa osassa valvottiin aitaan liittyvät laajemmat rakennustyöt aidan kulmauksessa ja polun kohdalla. Kohteista ei tullut esiin rakenteita tai vanhempia maakerroksia.

3. Leikkimökin perustus

Puutarhan itäiseen osaan sijoitetun leikkimökin perustuskivien alle tehtiin toukokuussa koetutkimukset, joissa voitiin todeta, että puutarhakerros ulottui n. 45-50 cm:n syvyyteen ja sen alla oli savikerros.

4. Itäisen siipirakennuksen kellarikerroksen sähkölinjaus

Siipirakennuksen kellarikerroksessa on sähkökeskus keskimmaisessä kellarissa. Sieltä vietiin kaivon vesipumppua varten sähkölinja aikaisempia läpivientejä hyödyntäen ovi-aukon oikeasta pielestä koilliseen kellarin. Sieltä linja johdettiin ulos aikaisempaa aukkoa hyödyntäen.

Yhteenveto

Alkukesän 2016 aikana tehtiin Louhisaaren puutarha-alueella useita erilaisia maanrakennustöitä. Näiden töiden arkeologisessa valvonnassa ei tullut esiin aikaisemmin tuntemattomia kiinteitä muinaisjäänöksiä tai vanhoja kartanon käyttökerroksia. Arkeologiselta kannalta selvästi merkittävin oli itäisen siipirakennuksen eteläkulma, jonka alueella oli selvästi enemmän täyttö- ja rakennusjätekerroksia kuin varsinaisella puutarha-alueella. Nyt tutkittu alue on mahdollisesti sekoittunut jo aikaisemmissa kaivutöissä, sillä aivan rakennuksen eteläkulmalla on ollut aikaisempia kaivutöitä.

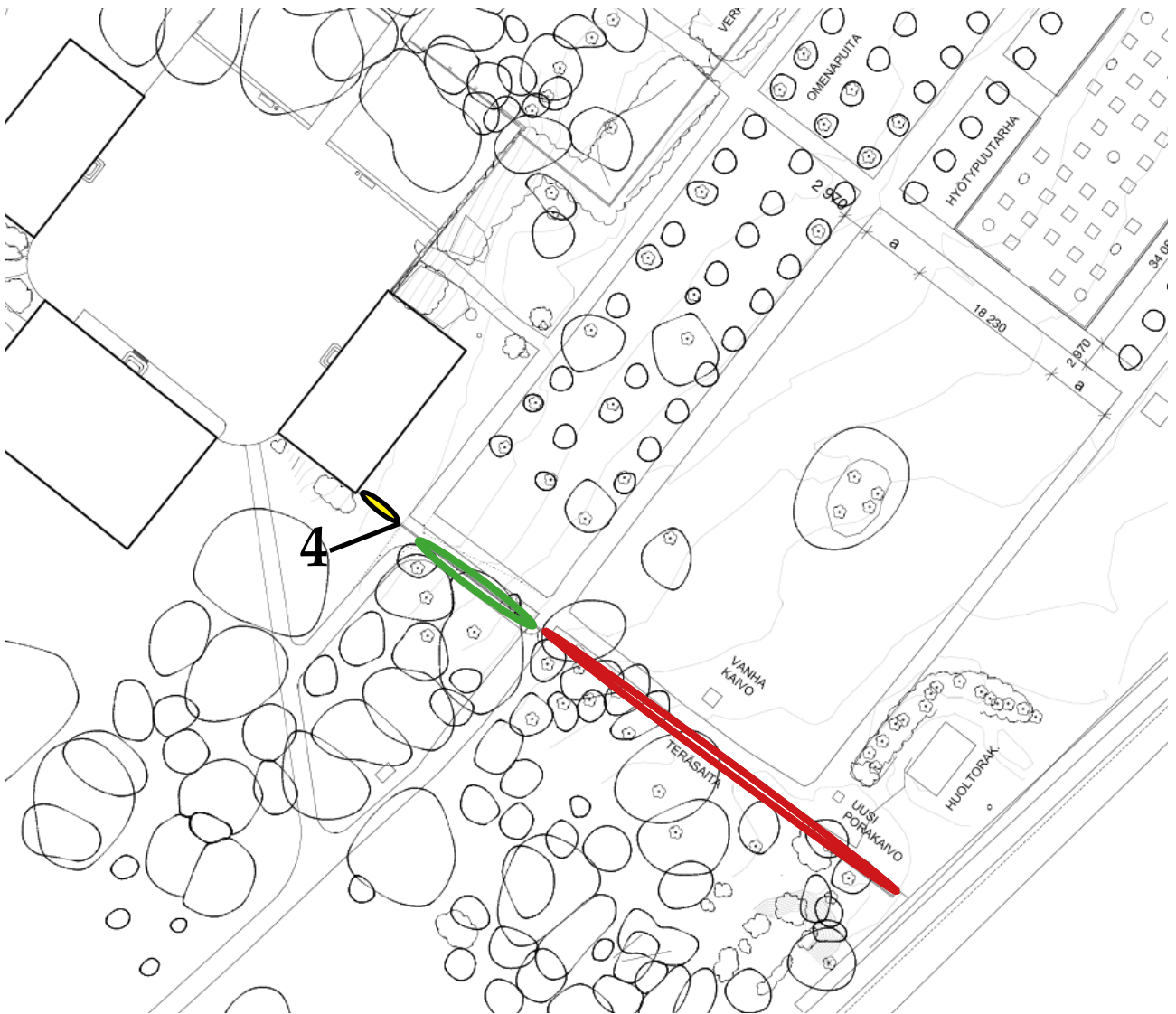

Arkeologisen tutkimuksen kannalta voidaan todeta, että siipirakennuksen eteläinen seinusta on todennäköisesti vielä suurelta osin sekoittumaton ja siellä voi olla säilyneenä rakennuksen käyttökerroksia ainakin 1600-luvulta lähtien, jollei jo aikaisemmalta ajalta.

Varsinaiselta puutarha-alueelta on saatu viime vuosien aikana runsaasti esinelöytöjä maanmuokkauksen yhteydessä. Koetutkimusten ja valvonnan perusteella alueella olisi kuitenkin lähinnä vain muualta (todennäköisesti kartanon alueelta) tuotua täyttömaata, johon esinelöydötkin kuuluvat.

Kaarinassa 30.10.2016

FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

- Puutarhan/puiston multamaakerros, alla savimaa 15-50 cm:n syvyydellä.
- Pintanurmen alla puiston multamaakerros n. 50-60 cm:n syvyyteen. Paikoin sekoittunut savimaa 60-70 cm:n syvyydellä.
- Sekoittuneet multamaa- ja laastitäyttökerrokset havaintosyvyyteen (60-70 cm) saakka.

Kuva MuTu116010:1. Itäisen siipirakennuksen eteläkulman edustan kolme paalukuoppaa. SE. KU. Toukokuu 2016.

Kuva MuTu116010:2. Lounaisen riista-aidan perustuskuopat. S. KU. Toukokuu 2016.

Kuva MuTu116010:3. Itäisen siipirakennuksen perustuksen kulmarakenne. Rakenteen alaosa katekivellinen aukko, jonka kautta putkiviennit on toteutettu. E. KU. Toukokuu 2016.

